

### **Перелік використаних джерел:**

1. О. Галушак, С. Ваврик Організаційно-економічний механізм управління ефективністю діяльності підприємства: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції учених та студентів «Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства». Тернопіль: ТНТУ. 7-8 грудня 2023р. С. 46-47
2. Маршук Л.М. Розробка організаційно-економічного механізму формування і використання ресурсно-фінансового потенціалу підприємства. Інтелект ХХІ. 2017. № 6. С. 66-69

УДК 629.735

**Довбенко Ярослав**  
Менеджер (управитель) в роздрібній торгівлі непродовольчими товарами  
ТОВ «Тепло-стар»  
м. Тернопіль, Україна  
**Yaroslav Dovbenko**  
Manager in retail trade of non-food products "Teplo-star" LLC  
Ternopil, Ukraine

## **ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ТА КАРТОГРАФУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ECONOMIC BENEFITS OF USING UNMANNED AERIAL VEHICLES FOR LAND MONITORING AND MAPPING**

Безпілотні літальні апарати (БПЛА) швидко набувають широкого застосування в різних секторах економіки завдяки високій ефективності, гнучкості та низькій вартості їх використання. Одним з перспективних напрямів використання БПЛА є моніторинг та картографування земельних ресурсів. Європейська асоціація безпілотних систем (EUROUVS) запропонувала класифікацію як еталонну для міжнародної спільноти БПЛА зі складанням універсального каталогу категорій БПЛА та аббревіатур. Дрони на основі таких параметрів, як їхнього розміру, висоти польоту, витривалості та можливостей, поділяють на декілька різних груп та різних класифікацій [1]. Відповідно до цього ми розглядатимемо дрони цивільного призначення.

Одним з перспективних напрямів використання БПЛА є моніторинг та картографування земельних ресурсів. Традиційні методи моніторингу та картографування, такі як наземні обстеження та авіаційна зйомка, є ресурсномісткими та дорогими.

На відміну від них, використання БПЛА пропонує низку економічних переваг:

- низькі капітальні та операційні витрати на обладнання, підготовку персоналу та виконання робіт;
- висока мобільність та оперативність, можливість оперативного реагування;
- доступ до важкодоступних територій без додаткових витрат;
- отримання більш точних та деталізованих даних за рахунок низьких висот польоту;
- можливість проведення моніторингу у різні періоди вегетації рослин.

Дані аерофотозйомки, отримані з БПЛА, можуть використовуватись для створення високоточних картографічних матеріалів та побудови цифрових моделей рельєфу. Ця продукція знаходить широке застосування в галузі землеустрою та управління земельними ресурсами. На її основі можна проводити аналіз стану сільськогосподарських угідь, визначати площі посівів, прогнозувати врожайність, виявляти ерозію ґрунтів тощо. Це сприяє раціональному використанню земельного фонду та підвищує ефективність сільськогосподарського виробництва.

Важливими факторами економічного успіху при використанні БПЛА є розробка ефективних методів обробки даних дистанційного зондування та впровадження геоінформаційних технологій. Перспективним напрямком є поєднання даних з БПЛА та

супутникових знімків для забезпечення комплексного підходу до моніторингу земельних ресурсів. Інтеграція різних видів даних дозволить отримувати більш повну та достовірну інформацію про стан земельних угідь, підвищуючи ефективність управлінських рішень.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що використання БПЛА відкриває нові економічні можливості в галузі моніторингу та картографування земельних ресурсів завдяки значному скороченню витрат, високій оперативності та якості отриманих даних. Це сприяє раціональному землекористуванню, підвищенню продуктивності сільського господарства та забезпеченню продовольчої безпеки країни. Оптимальне поєднання даних з БПЛА та інших джерел дистанційного зондування дозволить створити потужну інформаційно-аналітичну базу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері земельних відносин на всіх рівнях.

#### **Перелік використаних джерел:**

1. Singhal G., Bansod B., Mathew L. Unmanned aerial vehicle classification applications and challenges: A review // Preprints. 2018. 2018110601

УДК 658.1

**Зарічна Надія**

кандидат економічних наук

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Тернопіль, Україна

**Nadiia Zarichna**

PhD (Economics)

Associate Professor of Economics and Finance Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

## **ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

### **FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW**

Ведення військового стану та нові економічні виклики дали поштовх до популяризації в Україні жіночого підприємництва і формування активного суб'єкта суспільно-економічних відносин – жінки-підприємці. За дослідженнями McKinsey, просування гендерної рівності між чоловіками та жінками може дати світовій економіці додатково 12 трлн дол США до 2025 року. За індексом гендерного розриву в дослідженні Global Gender Gap від Всесвітнього економічного форуму у 2022 році Україна опинилася на 81 місці серед 162 країн та територій. За рік країна опустилася на вісім позицій. Економісти оцінили гендерний розрив в Україні у 70,7%, коли середній світовий показник складає 68,1% [1]. Незважаючи на кризові явища в економіці України, повномасштабну війну жіноче підприємництво стабільно розвивається, набуває великих масштабів, адже є більш креативним, сталим та клієнтоорієнтованим, що й зумовлює актуальність обраної теми.

Питаннями формування засад становлення жіночого підприємництва, обґрунтуванням причин необхідності сприяння розвитку даного напрямку займалися відомі дослідники й економісти, серед яких Г. Андрощук, В. Гесць, Я. Жаліло, Н. Краус, К. Краус, О. Криворучко, Г. Поченчук, проте не достатньо дослідженими залишаються особливості становлення жіночого підприємництва саме в умовах воєнного стану, а також аналіз актуальних на сьогодні програм підтримки жінок у вітчизняному бізнесі.

Як свідчать результати дослідження «Потреби і проблеми українських підприємців в умовах повномасштабної війни» близько 74 % опитаних започаткували власну справу у пошуках можливостей самореалізації та фінансової незалежності. Велика війна змінила гендерний розподіл підприємців в Україні, за підсумками 2023 року – кожен другий ФОП